

AGRICULTURA

REVISTA AGRÍCOLA CATALANA

DIRECTOR: AUGUST MATONS

Doctor en Ciències Agràries

Cap. del Servei Tècnic d'Arbres fruiters de la Mancomunitat de Catalunya

COL·LABORADORS

JOAN AGUILÓ :: LISINI ANDREU :: JOAN ANGEL I GENÍS
 JOAN ARUMÍ :: LLORENÇ BADELL :: JOSEP R. BATALLER
 GUILLÈM DE BENAVENT :: LEANDRE CERVERA :: ALBERT
 DANEU :: P. C. DANÉS I CASABOSCH :: FRANCESC DOU
 M. FAURA I SANS :: PERE J. GIRONA :: PERE GON-
 ZÁLEZ :: LLUIS GUITART :: JOAN GUITERAS :: MANUEL
 LLENAS :: PERE J. LLORT :: ARNEST MESTRE :: CRISTÓ-
 FOL MESTRE :: JAUME NONELL I COMAS :: FRANCESC
 NOVELLAS :: VICENS NUBIOLA :: C. OLIVERAS I MASSÓ
 CARLES PI SUÑER :: JAUME RAVENTÓS :: JOSEP M.ª RENDÉ.
 M. ROSSELL I VILÀ :: JOAN SALOM :: JOSEP M.ª SOLER
 I COLL :: SEGIMON VANDRELL :: ERASME D'YMBERT
 VALERI SERRA I BOLDÚ (SECRETARI)

SUMARI

Som així, per *Josep M.ª Rendé*. — El femer de Mas Barnils, per *J. M.ª Soler*. — Un remei contra la misèria, per *Josep Vidal Munné*. — Plantes casolanes: L'atzavara vera i l'alfàbrega, per *J. Santamaria Matas*. — La fructicultura a Califòrnia. El per què del seu estat floreixent, per *R. Sala*. — Comentarís. — Informació vinícola, per *Pere J. Llort*. — Informació oleícola, per *Lisini Andreu*. — Noticiari. — Notes del Departament d'Agricultura de la Mancomunitat de Catalunya. — Bibliografia, per *Cam AMC, COM, C. O. N.* — Consultori, per *AM. CAM i Ots*.

Direcció i Administració: Escudellers, núm. 10 bis - BARCELONA

Bàscules
caixes per a
cabals
Pibernat
Parlament, 9
Barcelona

Agricultors!

Empleeu juntament amb els
adobs químics o orgànics el

Fertilitzador
Radiactiu H. B. C.
MARCA **"U. R. T"**

que és un poderós estimulant
de la vegetació que augmenta
les collites d'un 20 a un 50 %

De venda en les principals cases d'adobs

LA HISPANENSE INDUSTRIAL
Y COMERCIAL, S. A.

BARCELONA
Bruch, 42
Tel. S. P. 678

MADRID
Argensola, 4
Tel. M. 4146

SOCIETAT ENOLÒGICA DEL PENEDÈS

(Societat Anònima) Continuada de

SERDÀ, ROS I C.^A - Vilafranca del Penedès

PREMSES CONTINUES "MABILLE"

Les més perfeccionades : Les més sòlides : Les més econòmiques

BOMBES DE VEREMA "MABILLE"

Instal·lacions modernes per a Cellers Cooperatius

Productes Enològics : Aparells d'anàlisi de vins

Adobs químics : Sofres i Sulfats

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu **AGRICULTURA**

AGRICULTURA

REVISTA AGRÍCOLA CATALANA

Dies de sortida: 5 i 20 de cada mes

Subscripció: Barcelona, any: **Pessetes 9** - Fora: **Pessetes 10** - Estranger: **Pessetes 11**
Número solt: **Pessetes 0'50**

Som així!

No sé si és degut al fet que no conegui tant a l'altra gent com a la nostra o al de què no hagi tingut motiu d'observació o a què és realment veritat el que observo en el pagès, però el cas és que li trobo una manera de ser tan especial, una psicologia tan particular i tan seva, qua fa que, tot diferenciant-lo dels altres homes i dels altres estaments, li determini una característica.

I si això no fos en perjudici seu, si aquest caràcter me'l portés sovint a un període de dubte i, per tant, de suspensió en els seus actes, en el seu pensar i en les seves decisions, període que sempre determina o motiva un retràs en la tasca empreesa, no m'en queixaria pas ni tan sols ho esmentaria.

Es més; crec que algú trovarà contraproduent el que jo ho digui, però estic convençut que la major part de vegades, retreient els defectes hi pot haver esmena. Per això, doncs, ho faig, i rebeu-lo amb aquesta sana intenció.

Una de les característiques que més el diferencia, és aquella contradicció en què constantment està sotmès i que quasi és manifesta en tots els actes de la seva vida social i econòmica, contradicció que té tan arrelada que no sembla sinó que sense ella no viu ni es manifesta.

Es la ignorància que el sotmet a aquest estat? És l'egoisme? És degut als desenganys que ha sofert? ¿A haver estat sempre objecte d'explotació i engany en tots els ordres de la vida? ¿Es la ingenuïtat, ignocència o bona fe? És que és massa previsor? És que no compta o que compta massa? És...?

No ho sé, ni és en aquest moment el meu objecte l'escatir-ho. No sé si el forma alguna d'aqueixes causes, o totes elles o si demanés n'hi contribueixen d'altres, però el fet és veritat, o sinó, observem-lo, encara que lleugerament per formar-nos'en una lleugera idea.

El pagès vinyater (com tots els altres, als quals se'ls podrien aplicar els mateixos casos) té fama d'ésser desconfiat i... ho és i tot, però es fia de tot i de tothom. Al brotar les vinyes, desconfia de salvar la collita. La té tant de temps exposada a les inclemències del temps! Però confia que farà bon temps i no sulfata: No vol entrar al Celler cooperatiu perquè desconfia dels seus companys i fins dels seus amics, i en canvi es fia de la romana del seu etern explotador; no vol deixar el seu vi en poder i administració dels mateixos vinyaters, i lloga un cop fora de casa, abandonant el fruit...

El blader cura la planta, la mira amb goig, confia en la collita, plega un granet escampat a l'era... i després dona el blat al moliner poc menys que abandonant-lo. I encara, en algunes comarques de Catalunya donen la farina al forner perquè els hi torni convertida en pa.

«No es pot dir blat que no sigui al sac», però quan el té així i ben lligat, no procura destruir les rates que se li mengen.

Segurament que, per aquesta desconfiança, el pagès es egoista (amb l'expressió despectiva de la paraula). Reté els diners a casa i pert uns interessos sabent-ho. Si els diposita perquè li guanyin interessos, ho fa valent-se d'entitats per ell desconegudes, tot tenint una Caixa rural formada de gent com ell, ben intencionada i quasi sempre ben solvent de la qual mai ha dubtat. El pagès no vos donarà quasi mai diners, però vos donarà la seva firma perquè ella en feu; no vos donarà una pesseta, però permetrà que se n'hi restin deu; plega un fesol i li dol de cosir sacs o de comprar-ne i en perd cent, mil... beu la llet i cria el vedell raquític, explota els fills fent-los treballar molt joves i malpar-la de la ignorància i es plany de què ell no hagi pogut anar més temps a estudi.

És per ço que el pagès no compta o si compta quasi sempre s'erra?

Ell té la collita a casa, el preu és abarnegat, però determina vendre perquè no té diners.

He pensat en emprar-los, però ha comptat que haurà de pagar interessos i sense entretenir-se en saber si li val més pagar-ne, ell ven. Demés ell sempre té present que «Qui deu es mor en creu» i s'estima més fer-ne dels fruits de que disposa, o al revés: el fruit està car i ell sempre en vol fer una pesseta més i fins troba motius que el justifiquen en la seva tosuderia.

En prometen quaranta nou pessetes, doncs jo en vull «els deu rodons».

El pagès és desagraït o pot ser, millor dit seria oblidadís. Però el seu rusticisme i la seva manera de portar a cap el seu natural sentiment, fa que més aviat sembli lo primer.

Ell desagraeix o oblidia les grans actuacions que en favor d'ell es facin, però recordarà sempre i fruità aquell copet a l'espatlla que amicalment li donarà el caciquet per fer-se'l seu el dia de les eleccions. Oblidarà una actuació seguida, ferma i decisiva per la seva defensa i conservarà el record d'una rialleta passatgera i interessada; maleirà als que venen gèneres perquè diu que el roben i no pensarà mai més, sinó per dir-ne mal, en aquell alcalde que posava a ratlla als venedors; malparlarà dels qui administren el seu Sindicat perquè en un any *no han endevinat* la venda del fruit que hi té dipositat, però ha oblidat completament els sis, set, deu anys que ha venut molt bé.

El pagès és mal pensat. «Pensa mal i no erraràs» sovint recorda. Ell creu que no hi ha al món ningú capaç de treballar desinteressadament en favor dels seus. Ell creu que si algú sembla que ho faci, porta intencions mal-sanès; unes vegades diu que ho fa per fer-se ric, altres per a erigir-se en cap-de-colla, altres per surar en política, altres per a treure'n honors. I mentre així pensa, ell treballa per un amic si està malalt i perquè les terres no li quedin ermes, ell és el primer que corre i esposa la seva vida per apagar un foc, ell ha sigut a la Junta de la Germandat i sempre ha obrat honradament, ell, en fi executa cada dia actes d'altruisme i de desinterès... tot creient que ningú és capaç de fer-ho...

El pagès és...

Observeu-lo en tots els actes de la seva vida, i amb més o menys intensitat, sempre es manifesta ple de contradiccions.

I amb aqueix estat de dubte en què constantment viu, ha de quedar per força rerassagat.

¿Vol dir que aquesta és la característica de tots els pagesos? No. Si així fos, si no hi haguessin pagesos que s'han deslliurat d'aqueix estat no s'haurien fet les grans obres que s'han portat a terme, però així i tot, encara queden ressabis.

Cal, doncs, modificar-nos, pel nostre bé. Ser, o no ser, però jamai el dubte, que sempre ens aclapararà, com aclapara a tothom.

JOSEP M.ª RENDE

Cap del Servei d'Acció Social Agrària

El femer del Mas Barnils

D'ANTIC conexia els amos de la gran masia. L'esplai del camp i allunyament del bullici ciutadà, una temperatura agradable i, a l'ensems, l'amable hospitalitat, m'atreien cada estiu uns quants dies vers les muntanyes, plenes encara de boscos, situades entre Castelltersol i Centelles, on majestuosa, amb la majestat d'una centúria s'aixeca, en alterosa carena la casa senyorial.

Entre passejada i cacera, les meves aficions agrícoles em portaven cap a les quadres i corts, com allí les anomenen en general a les habitacions de tota mena de bestiar. Pobres animals!! L'arribar a ells era un treball hercúli; amb suc i fems fins a genoll, atravessaveu el barri en mig d'un núvol de mosques; en obrir les portes, baixes i estretes, la fortor produïda per la descomposició dels jassos i els excrements vos tapava la respiració... tot era fosc i sols endevinaveu la presència d'algun cap de bestiar pel picar dels seus peus.

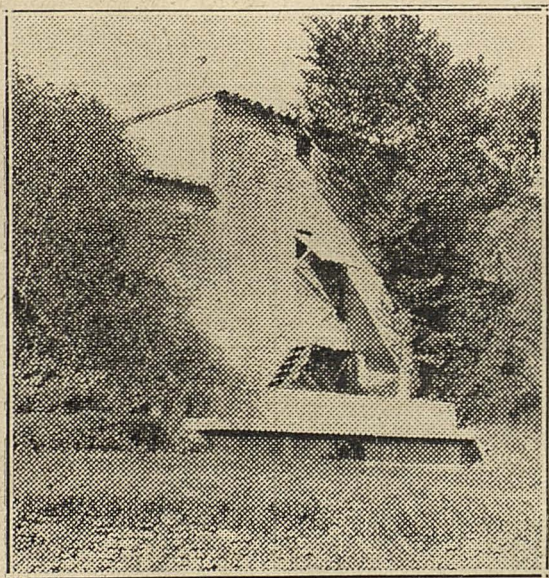
Els fems agombolats allí mesos i mesos, assolien gruixos considerables; quan no n'hi cavien més eren portats al femer, espècie de fossa a l'aire lliure, on a sol i serena, ressecats pel sol i inundats per les aigües plujanes perdien el nodriment fecundador dels camps, el barri era un rec infecte sobrenidor del femer, corts, aigueres... criador abundós i prolífic d'insectes molestosos, mosques principalment, que sols feien possible l'estada de dia en la masia, amb els balcons tencats, en plena fosquetat.

Veritablement l'higiene ramadera, com en totes les cases de la comarca, havia de nèixer encara. La producció de fems, no de palla resseca estovada en aigua bruta, es traduïa en la poca producció dels camps. La manca d'un bon femer i de netedat en les habitacions del bestiar eren l'origen de greus incomoditats pels habitants i per la seva butxaca.

Certes ocupacions, m'havien allunyat per alguns anys d'aquella ca-

sa i en tornar-hi, no fa molt, vaig quedar corprès. Allò era un cel! Cap mala olor, el barri sec, els antics femers desapareguts, les corts clares i a la moderna, amb paviment i rec pels orins i, sobretot... les mosques havien desaparegut. Pregunto al masover, que per ésser nou, jo no coneixia, quina era la causa de tal transformació, i somrient em contestà: El senyoret Joan, ens ha construït un femer, que no n'hi ha d'igual pels voltants. Vinguí, vingui li ensenyaré.

Atravessem l'era i per un pla inclinat anem a parar davant unes antigues construccions, antiga masoveria. Obra una porta de dos fulls i em trobo dintre un espaiós departament on reposen algunes carretes, esperant el moment d'extreure l'adob, que en lenta fermentació s'està ela-

Exterior del femer on hi ha el dipòsit dels sucus i la bomba

borant, en el femer situat al fons i del que ens separa una groixuda paret mestra en la que s'hi ha obert un portal.

Efectivament en Joan, s'havia lluit, aplicant els coneixements adquirits en l'Escola Superior d'Agricultura de la Mancomunitat Catalana, on acabava de finir els estudis.

Aquella vella construcció, niu de terenyines i rates, lateríntica de vigues fumades i voltes insegures, havia sofert una aclarida interior, mitjançant la supressió del pis que la dividia en dos i de tots els embants i parets que no fossin mestres.

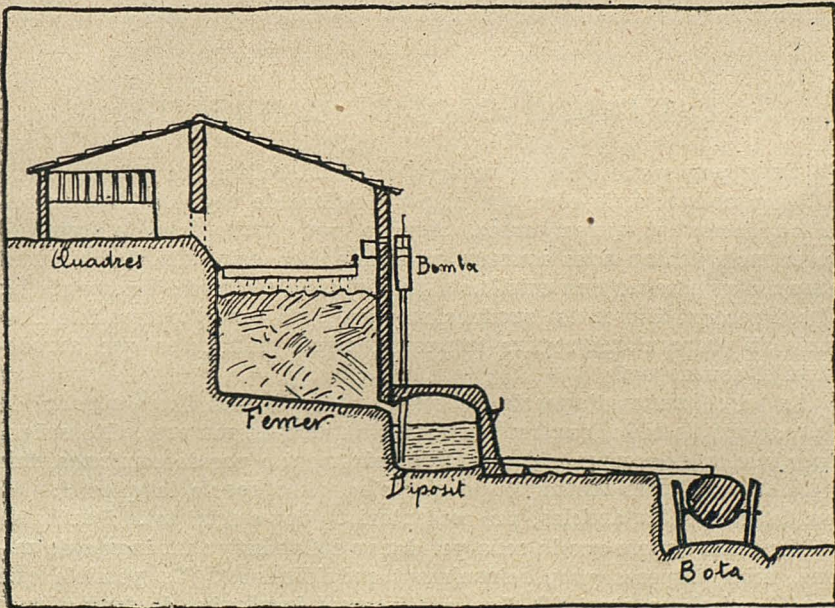
Obert el portal de la fotografia primera, encimentades les parets, s'enllosà el pis amb desnivell vers un dipòsit de 20 metres cúbics situat a l'exterior.

Aprofitant el desnivell del terreny (roca margosa de l'ocènic) es canalitzaren tots els sucus de les corts, aigües, comunes, etc., etc., líquids

que per conducció tapada van a parar a l'esmentat dipòsit. Per una finestra superior i directament de les quadres que queden enlairades, entren els fems en el femer, on són escampats i apilats degudament.

En el dipòsit, una bomba de 10 litres per pistonada, eleva a uns cinc metres d'alçada al purin el qual cau en una canal fixa en la paret, que porta uns forats, amb el seu tap corresponent, situats a cada 1'20 metres.

Aquesta canal fixa, va al llarg del femer; transversalment, altra canal més estreta, provista de foradets, mòbil damunt dos raïls, pot anar se collocant dessota cada forat de la canal fixa. Així la distribució del suc és ja regular i còmoda, quedant humitejat el pilot el qual després s'escorra lentament, retornant els líquids sobrants al dipòsit.

Secció del femer

Altre desnivell del terreny permet omplir mitjançant una canaleta els carros-botes per transport dels suc.

La sortida del femer és a peu pla, és a dir, que els vehicles poden entrar fins el seu interior.

Vist això compreguerem la radical transformació, la qual ens demostrà la considerable importància que en una masia té la producció curosa de l'aliment pels vegetals en ella conreats, no sols en el que fa referència a l'aprofitament integral de tota cosa que per a aital fi pugui servir, sinó també a l'acondicionament perfecte de les transformacions a que han de subjectar-se els fems durant la seva conservació.

El femer és un laboratori; de la seva perfecció depèn la dels productes resultants.

Per altra part, sobretot en la comarca de què parlem, la construcció

d'un femer ha d'anar precedida de la higienització de les habitacions del bestiar.

Ambdues coses reunides, vos portaran majors rendiments econòmics, per la supressió de les malalties degudes a la manca de netedat i perquè augmentant en qualitat i quantitat la producció de fems, les collites seran òptimes.

Ço pel que respecta a l'economia, que pel que fa referència a la comoditat del propietari, no cal parlar-ne.

A mas Barnils pot respirar-se avui dia a tots pulmons l'aire pur de la muntanya i ja no existeixen els enginys inventats pels homes per a matar mosques.

J. M. SOLER

Un remei contra la misèria

QUE el pagès que s'ha de refiar d'una sola collita, ha d'ésser pobre per obligació, és cosa que s'ha dit milers de vegades i l'experiència ha demostrat altres tantes. Aquells agricultors que s'entossudeixen en no intentar nous conreus, racionals, ben estudiats, forçosament hauran d'arrossegar una existència precària. L'afany del bon pagès ha d'ésser cercar diferents produccions que, no fent incompatible l'essencial, li proporcionin segurs ingressos, noves ganàncies que arrodoneixin el seu negoci.

En les columnes d'aquesta revista s'ha parlat, més d'una vegada, de la producció de seda, consecutiva a la plantació de moreres. No sabem si per manca de comprensió, per desconeixement o per desconfiança, fins avui ha sigut lletra morta tot lo que s'ha dit respecte la qüestió. No s'ha fet res. Uns articles, un comentari... Veu-s'aquí tot. Realitats;

Nosaltres creiem que la seda pot donar a Catalunya un ingrès de milions, amb despeses proporcionalment reduïdíssimes. És possible que aquest optimisme sigui fill d'un coneixement irreflexiu, de fantàstiques teories d'un romàntic.

Però també hem fet números, consultat obres i resultats experimentals, i tot plegat ens ha convençut amb més fermesa de la verosimilitud dels nostres càlculs.

Les demostracions numèriques, són evidentment, les que proven amb més claredat la incontestable raó d'una idea. Intentem ésser calculistes.

Suposem un poble qualsevol, que denominarem X. Per petit que sigui, per pobre que es trobi, bé podrà plantar una quantitat de moreres, posem-hi 10,000. Què valen aquestes moreres? Poca cosa, tant que si ho apurem costaran sols els ports, car l'Estat les regala als agricultors que ho solliciten. Però suposem que siguin comprades. Tinc a la vista una nota de preus d'una casa de Múrcia, ofereix moreres selectes per carreteres, de més de dos metres, a 1 pesseta, i les de cultiu ordinari a 0'50 pessetes. Fent una demanda de importància, aquests preus són posats a l'estació més propera al comprador.

Doncs bé, inclouint-hi les despeses de plantar-les i adobar-les, hem sembla que amb poc menys de 20,000 pessetes poden tenir-se 10,000 moreres.

Fins als tres anys no cal comptar amb beneficis. Ans al contrari, per petit que sigui el conreu que se els dediqui, bé s'hi gastaran dos rals a l'any. Resulta, doncs, que als tres anys entre compra, plantació, adobs i conreu 10,000 moreres han gastat 30,000 pessetes. Nosaltres creiem que tot això és, comptant molt llarg, doncs pensem que amb molt menys poden conrear-se, però no escatimem res, per por de què esperits summament analítics i pessimistes ens trobin massa teòrics.

Als tres anys, regularment, poden collir-se uns quatre quilos de fulla per arbre, ço que resulten 40,000 quilograms d'aliment aprofitable per a la cria del cuc de seda.

¿Amb aquest número de quilograms de fulla, quants capdells de seda poden aconseguir-se?

Es calcula en 830 quilograms la quantitat de fulla que cal per a atipar 30 grams de llevor seleccionada. Per lo tant, poden criar-se 48 unces de llevor, que aproximadament donen uns 63 quilograms de capdell de seda per cada unça, que venuts al preu d'abans de la guerra, a 4 pessetes, valen 12,096 pessetes. (1).

Les despeses són tan insignificants en proporció als beneficis que molts productors ni les compten, doncs s'encarreguen de la cura dels cucs les dones i els bailets. Però per als nostres càlculs posem-hi una quantitat determinada per unça de llavor que es crii. Sigui aquesta 100 pessetes, quantitat que ens sembla exageradíssima, però no cal regatejar car això, el benefici resultant, podrem afirmar resoltament que és absolutament efectiu. Tenim, doncs, que les despeses pujaran a 4,800 pessetes. El benefici líquid del primer any és, doncs, de 12,096 pessetes, menys 4,800 resten 7,296 pessetes. Resten les 10,000 moreres que a l'any següent produiran més del doble de fulla i, per consegüent, més del doble de benefici líquid. Per a millor comprensió de l'assumpte, insertem un quadre amb els probables resultats durant una sèrie d'anys:

	DESPESES			INGRESSOS				Tant per 100 de benefici
	Plantació i compra de 10,000 llucs	Conreu anual	Cria de cucs de seda	Kgs. fulla	Kgs. capdell	Pessetes import	Diferència	
Primer any .	20000	—	—	—	—	—	— 20000	—
Segon any .	—	5000	—	—	—	—	— 5000	—
Tercer any .	—	5000	4800	40000	3024	12096	+ 2196	6'5
Quart any .	—	5000	8000	100000	7560	30240	+ 16240	39
Quint any .	—	5000	20000	180000	13628	54512	+ 29512	49
.....								
.....								
.....								
.....								
Quinzè any.		5000	100000	1000000	75852	303408	+ 148408	98

(1) Durant aquests darrers anys s'ha venut fins a 20 pessetes quilogr.

Mentre feiem els adjunts càlculs ens semblava una cosa verament fantàstica, el tant per cent de benefici, ens esborronavem al pensar la magnitud del negoci a fer amb la cria del cuc de seda. Fins arribarem a dubtar de tanta riquesa possible, quan vingué a les nostres mans una monografia de sericicultura signada per un enginyer agrònom, en que feia constar beneficis de 151 pessetes amb una despesa de 90 pessetes. Això és, amb la cria d'una sola unça de llavor.

Ara, amb aquestes xifres, calculin, les moreres que podrien plantar-se a Catalunya, i ja em direu si no s'ha de comptar per milions les pessetes que importarien les nostres sedes.

Altrament, l'Estat té consignat, en els pressupostos generals de la nació una quantitat, per a premiar als agricultors que tenen moreres, i als que crien cucs de seda. Són 0'50 pessetes anuals per morera plantada, i 0'50 pessetes per quilogram de capdell que es produeixi. Més així és un benefici amb el que no hem comptat, car és prou gros el negoci per a regatejar unes pessetes.

Pot això ésser una realitat? Indubtablement, si la Mancomunitat s'ho pren pel seu compte el propagar-ho i els pagesos no són sorts a les veus que els brinden un benestar. En un pròxim article exposarem un projecte d'organització de la sericicultura catalana.

JOSEP VIDAL MUNNÉ

Plantes casolanes

L'Atzavara vera

EL cultiu de l'Atzavara seva és un dels més fàcils, de tal manera que en certes localitats, aquesta planta s'hi ha naturalitzat produïnt-se espontàniament, com pot observar-se a les afores de Gavà i Castelldefels, al peu de la carretera a la banda de muntanya, on és tan abundosa, que a la florida es cull la flor junt amb la de ginesta per encatificar els carrers al pas de la processó de Sant Isidre i Corpus.

Durant la primavera estan florides i presenten un bonic aspecte, semblant a grans tapissos amb taques d'una munió de flors de color vermell i rosella clar, d'un efecte preciós.

Científicament està classificada al gènere *Aloe*, de la família de les *Liliàcees*.

D'Aloes se'n cultiven moltes classes, generalment de fesomia extranya i decorativa per llur raresa.

Són procedents dels climes càlids dels dos continents, particularment del Cap de Bona-Esperança i de l'Àfrica Oriental.

L'Atzavara vera no és la sola espècie naturalitzada a la flora catalana; segons referències s'hi compten algunes altres espècies.

Un altre tipus notable d'atzavaretetes de dimensions reduïdes separat del gènere *Aloe* i designat amb el nom de *Gastèria*, té les fulles molt ra-

res; solen ésser groixudes, irregulars, dístiques o espiralades, arrugades, cobertes de granets blancs, etc.

Un altre tipus no menys notable i designat amb el nom de *Haworthia*, afecta la forma d'escarxofetes com les consolves.

Entre les espècies n'hi ha una, la *Haworthia arachnoides* que presenta les fulles verdes i guarnides d'uns filets blanquinosos que sembla talment una trenyina amb una aranya grossa; en la *Haworthia margaritifera* les fulles són adornades de granulacions blanques que semblen talment perletes.

Moltes d'aquestes atzavaretes creixen i prosperen sense cuidado, en tal abundor, que són molt nombroses les ocasions de trobar en masies i cases particulars uns grans testos tapaïts de dites plantes.

El Born, passeig de la ciutat de Mallorca, està adornat amb gerros grans que ostenten una magnífica sèrie d'aquests exemplars notables.

Multiplicació. — Per l'abundor de fillols o rebrots, la multiplicació de totes les Aloes o atzavaretes és de les més fàcils practicada a la primavera.

És convenient al plantar-les en test, de donar-les-hi una terra flonja composta d'una part de terra d'horta o jardí, una part de sauló o sorra de riera i una part de fems menuts, o sia, ben podrits, tot plegat ben barrejat.

En preparar-se els testos deu posar-se un bocí de test al forat de desaigüe de manera que faci cassola de cara al forat, afegint tres o quatre travesses d'un dit d'alçada de bocinets de test o pedretes a fi d'evitar l'excés d'humitat.

Les regades deuen donar-se quan la terra blanqueja o al tocar-la es desfà en pols.

No deu regar-se mai cap planta de test mentre la terra sigui molla o presenti un color fosc i sigui flonja i pastosa al tocar-la.

Exposició assolellada i si és possible tirant a ponent.

L'Alfàbrega

El cultiu és dels més fàcils i populars.

A la tardor, si la planta ha estat ben cultivada i ha florit bé, produeix molta llevor, i degudament recollida i guardada pot sembrar-se en sít� arrecerat, des de febrer quan el temps comença a abonançar.

La terra ha d'ésser flonja i adobada de fem menut i ben podrit, la meitat terra d'horta o jardí i l'altra meitat fem menut i molt ben barrejats abans de posar-les al test.

Al preparar un test per a sembrar, deu procurar-se posar un bocí de test sobre el forat de desaigüe, col·locat de manera que la cara fonda faci buit sobre dit forat, posant abans de la terra una capa de bocinets de test o pedretes finès fins a la meitat o una tercera part de l'alçada del test, omplint el restant de terra adobada i preparada conforme s'ha indicat.

Deu procurar-se que la terra per a la sembra o plantació en testos, sigui lo suficient humida, car la terra seca posada als testos és molt difícil de mullar o de assaonar-la degudament.

Si és molt humida, a l'apretar-la quan se posa als testos, se sol petrificar i atapair de tal manera que les regades no la poden filtrar o assonar degudament, assecant-se i produint la mort de les plantes.

La capa superior de la terra dels testos preparats per a la sembra ha d'ésser fina i presentar la superfície ben plana.

Al sembrar la llavor deu procurar-se distribuir-la el més regularment possible, de manera que quedin les llavors separades d'un centímetre al menys entre elles.

Una manera pràctica de distribuir bé la llavor és el següent: es posa damunt d'un bocí de paper groixut o de barba, es doblega el paper per la meitat i col·locada la llavor a l'interior s'agafa el paper amb els tres primers dits de la mà esquerra, el dit índex a l'interior, com quan s'hi posa el tabac per a fer cigarrets; sostingut en aquesta forma el paper junt amb les llavors, es donaran copets suaus al caire del paper amb un dit de la mà dreta i la llavor relliscarà poc a poc caient al puesto escollit. Quant es té pràctica en aquesta operació, s'arriba a distribuir la llavor d'una a una per petita que sigui.

Després de ben distribuïda la llavor, deu apretar-se suaument la superfície sembrada amb una fusta plana i llisa o amb la base d'un altre test; d'aquesta manera les llavors queden en contacte íntim amb la terra i germinen més fàcilment i despressa. Seguidament deu cubrir-se la llavor amb una capeta de fems ben fina tot lo regular i plana possible, de dos mil·límetres tot lo més de gruix, i regant suficientment en forma de pluja fina de manera que tota la terra del test quedi ben assonada.

Un bon procediment per a no remoure la terra sembrada al regar-la consisteix en col·locar sobre la terra sembrada un bocí de sac groixut, borrasa o arpillera i donar-hi les regades amb arruixador com s'ha indicat; mai deu regar-se el sembrat a raix de regadora. És molt convenient cobrir menys les llavors de fems i no retirar la borrasa fins que les llavors estan en plena germinació, o sia quant comencen a néixer.

Les llavors fines com les de *Rosella petunia*, etc., no deuen cobrir-se gens; n'hi ha prou amb que siguin tapades amb borrasa fins a la germinació.

Deu vigilar-se sovint si entre la borrasa i la terra s'hi refugia alguna bestioleta i matar-la, del contrari, destruirien les plantetes tant com anirien naixent.

Les llavors sembrades deuen conservar-se constantment humides sense excés, fins que germinen o neixen, car del contrari al assecar-se la terra sembrada queda paralitzada la germinació inutilitzant la llavor.

La germinació de les llavors és l'acte pel qual l'embrió de la llavor es troba en circumstàncies favorables al seu desenrotllament, despullant-se de sos abrics o pells seminals, transformant-se en planta perfecta semblant a la que la produí.

La llavor al rebre les influències favorables a sa germinació, absorbeix la humitat, s'infla, es tornen grossos sos cotiledons, coneguts vulgarment per *orelles*, l'arreta s'allarga, la pell o túnica esberlant-se dona pas a l'arreta cap a terra, la plúmula o *grill* adreçant-se queda desembarassada de la túnica; els cotiledons, sumministrant a la nova planta l'aliment que contenen, mustigant-se i desprenent-se quan les pri-

meres fulles estan suficientment desenrotllades, indiquen que està terminada la germinació i comença la vegetació de la planta.

Quan les plantetes d'alfàbrega tenen prop de dos dits o abans si estan massa espesses, deuen aclarir-se o trasplantar-se. Al trasplantar una planta s'ha de procedir cuidadosament procurant no ferir les arrels i de manera que quedin abrigades amb la moteta de terra en la qual estan plantades.

Si les arrels estan sanes, les plantes sofreixen menys per la trasplantació i creixen més vigoroses.

Per a desplantar una planteta petita, es clava a terra verticalment a un través de dit d'ella, el mànec d'una cullera o forquilla, o altre objecte per l'istil, enfonsant-lo de dos a tres travessos de dit, i inclinant-lo suaument per a què surti la terra lligada a les arrels: acte seguit es procedeix a la plantació regant convenientment. Deuen aprofitar-se els dies núvols i humids, o les tardes dels dies clars.

No és convenient trasplantar en dies secs, calurosos o ventosos.

El planter deu regar-se dues o tres hores abans de desplantar si la terra no està ben humida, car si fos seca, al desplantar, la terra es despren i les arrelletes queden seques, lo qual perjudica en gran manera la planteta aturant la seva creixença.

Quan una planta es panseix per efecte de la trasplantació deu resguardar-se del sol i del vent o aire durant uns quants dies fins que torni a son estat normal, ruixant les fulles i sovint regant-la suficientment.

Poden també sembrar-se directament al test en lloc de plantar-les i, en tal cas, es posarà un pessiguet de llavor al mig del test prèviament preparat com s'ha indicat i suprimint les plantetes sobreres quan tenen algunes fulles.

A les alfàbregues els hi agrada molt l'humitat moderada però constant i l'adob.

En dies calurosos i secs deuen arruixar-se sovint o cada vegada que les fulles s'aixuguen.

L'aigua de rentar la carn, el peix i els objectes que han servit per a llet, és molt útil per a regar-les.

El suc resultant de posar els retalls de sola en remull, és bo per a regar les plantetes de test una vegada cada setmana des d'abril a setembre.

Les alfàbregues són conegudes científicament pel nom de *Ocimum basilicum*, nom que li donaren els grecs que la introduïren de la Índia, en l'antigor; aquest nom vol dir aroma real, i sols podien cultivar-la, en aquells temps, els reis i prínceps.

D'alfàbregues ni han de diferents varietats:

De fulla grossa, verda i de morada; de fulles crispades; de fulles de bleada; d'aroma d'anís; de fulla mitjana, verda i de morada; de fulla fina, etc.

Les de fulla fina o petita són les més cultivades en testos, alguns exemplars arriben a tenir mig metre i més de diàmetre.

JOAN SANTAMARIA MATAS.

Jardiner de l'Escola Superior de Bells Oficis

La fructicultura a Califòrnia

El perquè del seu estat florent

II

Hi ha una altra sèria de fets que es poden qualificar, els de la tècnica de posar els productes en el mercat.

El fet de saber posar els productes en el mercat, ha acabat de constituir ferma i poderosa la producció de fruits en aquest país.

També en aquest aspecte hi han intervingut els tècnics, de conjunt amb els mateixos productors. Els primers han cuidat d'investigar com es venia, i què es venia en els altres països productors, i han treballat per millorar i fer evolucionar cap a plans més radicals, la industrialització de les mateixes. I els productors han fet cas dels seus consells, i els han aplicat de la manera millor possible.

Per això no fou difícil convèncer-los, que la millor manera d'operar, era per medi de associacions; i tot seguit s'uniren. En l'actualitat no hi ha cap producció frutera a Califòrnia, que siga important, que no conti amb una associació, abraçant pràcticament tota la producció. Solen tenir el nom de «*colliters de N. Exchanges*»; traduït al català, vol dir una cosa com «borsa o mercat dels colliters de... fruit *n...*». Adaptat al nostre ordre d'associacions, venen a ésser les federacions que en petit nombre existeixen a Espanya. S'assemblen amb elles, en què tenen la seva actuació per tot l'estat, i en què tenen un nombre llarguíssim de productors associats. Dins de les moltes d'aquí, es comprèn que hi hagi les nombroses variacions que en aquestes associacions hi pot haver, però tenen algunes característiques que en certa manera les diferencien força de les nostres. Moltes d'aquestes *exchanges* de què parlem no tenen associacions afiliades en els centres productors; és a dir, no són una agrupació de sindicats, sinó que tracten directament amb els associats per medi d'un representant a cada poble; és a dir, només hi ha una associació central. Però lo que les diferencia més de lo nostre, és que són unes federacions per discutir, per donar conferències, per aconsellar al Govern que no faci cap barrabassada (fan això també, no obstant), com són les nostres; sinó que aquestes associacions, són en la seva majoria per a vendre els productes dels associats, i accidentalment, per industrialitzar els productes que calgui. Són verdaderes associacions per fer comerç, i estan organitzades com les conscients cases comercials han d'ésser. No els deu haver costat gaire posar-se en aquest aciençat nivell, perquè tenien nombrosos i excel·lents exemples de cases comercials en el país, per educar-s'hi o per copiar. Quan entre els mateixos associats no han trobat una persona prou apte per la direcció de l'associació, han posat la direcció en mans d'un, solament i exclusiva, comerciant, pagant-li pel seu treball un respectable sou, que per altra part es guanya sobradament amb una encertada direcció. Han sigut ells més llestos que nosaltres, hi han fet ja lo que nosaltres discutiem que caldria fer.

Les més novelles d'aquestes associacions compten amb un percentatge de 79 a 98 per cent.

Lo que això els permet fer, és senzillament sorprenent. Convençuts de lo que al vendre representa l'anunciar bé i molt, no ho olviden, i fan un anunci amplíssim, constant, metòdic, i orientat cap al cantó que més els convé. Podríem citar fets interessants que ensenyarien lo que els ha produït l'anunci. No més ne volem citar un molt recent. Per suposat, els colliters de prunes per assecar, estan associats, i la seva associació remena la bona majoria de la totalitat de la producció. No es queixen pas de sobreproducció, però comprenen que com més fàcil sigui la venda, més fermes preus hi haurà, que és lo que els convé. Per això s'espabilen per obrir nous mercats als seus productes. Aquesta collita d'enguany, és la primera en què han començat a produir prunes per ésser posades al mercat, destinades a ésser barrejades amb el pa. Per això ha calgut primer treure'ls-hi el pinyol, i per consegüent inventar una màquina per fer-ho. I tot seguit, calgué fer propaganda, perquè algú les comprés. Doncs bé, ens deia el president d'aquella societat, als mitjans de novembre passat, que n'havien sortit ja venudes dels seus magatzems uns vuit vagons.

Totes les associacions han constatat, que el consum general del país ha augmentat considerablement mercès a l'anúnci que fan. I asseguren que remenant el gros volum de productes que remenen, els gastos d'anúnci, moltes vegades no arriben a una pesseta per cent del volum total, del valor de venda dels productes.

Demés es troben en condicions magnífiques, per treure tot el valor possible de la fruita selecta, lliurant-la en marques especials, o en enpatges determinats, qual cosa és de tot punt impossible per als productors aïllats, veient-se obligats a abandonar-ho en mans dels comerciants. D'aquestes associacions n'ha esdevingut en moltes fruites, un mes perfecte netejament, conservació, i presentació de les fruites, que abans quan el comerç es feia esgarriadament. Elles mateixes han millorat els procediments per tractar les fruites, que necessiten de tals com son per exemple les fruites assecades. I algunes associacions han patentat, per al us exclusiu de l'associació, màquines que els permeten empaçar i manipular les fruites per procediments més barats, i millors que els correntment en ús en el seu especial comerç.

Un fet molt interessant del comerç de fruites de Califòrnia, i que creiem que les associacions l'han fet possible, més que cap altra entitat, és la llei d'*estandardització* (usant la paraula americana) del comerç de fruites. En la legislació civil de l'estat de Califòrnia, es fixen i ordenen certs manaments per comerciar amb fruites en l'estat. En reduïdes paraules, les dites lleis són per a fixar com han d'ésser els embalatges, i el seu contingut. Aquesta legislació que fou establerta d'acord amb els productors, és estrictament complerta, o feta complir a aquells que se'n descuiden. Els resultats són magnífics, ja que s'ha donat al comerç una guia certa i sens dubte possible per a fer contratacions, i per lògica conseqüència s'han acabat les discussions, derivades d'una ordre no acceptada per conveniència. Igualment no són ja més possibles en aquest comerç, els enganys per mala fe d'una de les parts contractants.

La cooperació en Agricultura, i principalment en fruticultura, a Califòrnia, està en un aspecte creador d'enveja. I només mirant lo que fan, hom veu que estan pujant. S'han fet els primers passos en la

cooperació en producció de conserves de fruites. Ells no són ni desesperants, ni encoratjadors. Però donat el poble que és, i l'enorme possibilitat en dita producció, es pot esperar molt del moviment començat.

Està molt avançat el moviment cooperatiu, i fins potser ha donat algun resultat, que els apòstols de la cooperació, no els esperaven. Hi ha aquí la societat que es diu *California Asscd. Raisin Com.* que és l'associació de colliters de panses. Per donar una exacta idea de lo següent, hem de fer notar, que sols, en comercials quantitats, Califòrnia produeix pases d'entre els altres estats de la Unió. I la dita federació és una de les que remena la pràctica totalitat de les panses produïdes, que en aquest especial cas, són la totalitat dels EE. UU. Doncs bé, sembla que li ha passat al cos directiu de la federació, lo que passa a certes nacions al sentir-se poderoses. S'ha tornat imperialista. Com que domina la situació, no ofereix els productes a qui els vol comprar, sinó que al començament de la temporada, fixa preus (diu que es basa en el cost de la producció), i el comerciant que vol comprar panses, ha de mirar la llista de preus, sens possibilitat de discussió. Ço ha motivat que el govern dels EE. UU. amparant-se en una llei contra els *trusts*, en les dues darreres temporades, hagi obligat a la dita federació a passar a mans dels comerciants a l'engròs, uns milers de tonelades de panses, a preus més baixos dels fixats per l'associació, a fi de què elles actuessin de reguladors en el mercat. És més, el govern ha menassat la federació de disoldre-la, per considerar-la un monopoli. No totes les altres associacions tenen els mateixos principis, i no estem segurs, que la dita federació, fixi preus més als dels que deuria.

I ara, pensem lo que seria la nostra producció vinatera, o oliaire, o d'avellanes, etc., si ens portessim així. Fins no ens sabia massa greu, de veure els principis cooperatius contrafets en un especial cas i el contrafactor menassat de destrucció. En nosaltres la menassa seria suficient per fer-nos posar en raó.

Realment aquí hi ha tot un programa, que podria ensenyar-nos a Catalunya a produir bé. No més caldria que els nostres productors, tinguessin l'interès de conèixer millor aquest programa, que no l'hem estès en aquests comentaris. I sincerament pensem, que podríem ésser el nucli, Catalunya, que centrés la producció frutera del Mediterrani occidental.

R. SALA

COMENTARIS

Les harmonies de N'Herrera

Mantllevem-li, traduint-les, unes observacions de dit tècnic a propòsit de les relacions entre capital i una indústria agrícola.

«Si l'agricultor — escriu — no compta amb el capital suficient que el desenrotllament dels seus plans d'explotació reclama, tampoc la indústria podia tindre vida pròspera; la manca de mitjans constituirà un greu obstacle, unes voltes, impossibilitant en absolut el poder desenrotllar amb celeritat i còmodament el disegni; altres, es veurà obligat a cercar,

a demanar diner a qualsevolga preu per a pagament de jornals, contribucions i crèdits ineludibles, que no esperen; li serà impossible estivar els seus productes, esperar temps més favorables, preus més alts per a desfer-se de collites; i, en fi, que dominen la indústria al capital, aquesta arrastrarà vida inquieta, somorta, raquítica i difícil.

L'observació armònica de l'Herrera, avui que el comunisme sembla tenir-ho tot pesat i escatit, té una especialíssima importància que pot conduir-nos a considerar que moltes teories més tenen de sentimentalistes que de pràctiques. En tant que no poguem capgirar el món com una mitja, el poder del diner, com valor acceptat, serà una força, el braç serà poder i tots dos, amb cervell ordenat, el nervi de tota empresa.

El bestiar que Alemanya té d'entregar a l'Entente

La premsa de Berlin publica un conveni firmat entre Alemanya i les nacions que integren l'Entente, relatiu a l'entrega de bestiar i aviram.

En un plaç de tres anys, Alemanya, té d'entregar 1.600,000 galls i gallines; 100,000 oques; 45,000 ànecs; 165 bocs; 25,000 cabres; 550 verres i 15,000 verres; i en un plaç de sis mesos, 30,000 cavalls; 1.250,000 moltons; 60,000 lraus, bous i vaques i 300,000 vaques prenyades.

Per a que aquest conveni tingui efectivitat hi ha una comissió nomenada que cuidarà escrupulosament l'anotació de quantitats i qualitats.

Aquest pacte li costarà d'acomplir-ho a Alemanya, més de lo qual es creu i si l'acompleix al peu de la lletra se'n ressentirà dies, desmoblant-se així de la seva riquesa pecuària.

El Llobregat com el Marroc

Ens plauen les paradoxes que... no ho són. I si no, recordem.

Gurugú, Barranc del Llop, Zeluan, Sidi-Musa. Noves que concorden i sonen després del segar i — naturalment! — del batre. De forma, que el riffeny sols recorda *la fusila* quan té el gra a les sitges.

I ara, si us plau, recorden que a la tardor, pluges—1908, 1911, 1919, etc. — i amb les pluges, aiguats; i amb els aiguats, el nostre *Llobregus*, ja eixit del congost de Martorell, campa per les hortes de Pallejà, Molins de Rei, Sant Boi, Cornellà i trarbalsa curts terraplens, burlant-se de pobles i masies i de conreus. Les inundacions del Llobregat són prou conegudes i cronològicament seguides de protestes, i reclamació d'auxilis i de l'endegament.

I llavors, ah, llavors! Sí; l'estudi, el moure's, el preocupar-nos i enfilem projectes i enviar enginyers i gent... fins a un altra vegada. Fins al segar i el batre que tindrem jarka, santons, pacos i pallissa.

Si el Llobregat té períodes matemàtics, el Marroc té exactituds periòdiques de lluita. I una i altra exactitud, tenen nostre incurable menyspreu i el record de la Santa Bàrbara.

Les flors mengívoles

Una revista agrícola amb dades de França i referint-se a dita nació, parla de la poca afició que a Europa es té a menjar flors, mentre que a la Índia a Xina en mengem en gran escala.

L'articulista troba reduïdíssima la flora comestible, limitant-se a enumerar una mena especial de coliflor, les flors de l'acàcia en bunyols, i poques altres.

El clavell d'espècia que aquí s'usa només que com a condiment, i per a fer certes begudes esperituoses com la ratafia, diu que l'usen els indis, confitant en sucre, i àdhuc es preparen de la mateixa manera les violetes.

Sinó per a menjar, diu que a França, ara és moda adornar els plats amb flors del temps, i que sols una flor decididament dóna lloc a fer un plat exquisit, que és la flor de la carabaça silvestre, i no encara sola, sinó plena de carn picada, que aplanen, la torren al forn, i diu que és cosa saborosa i presentable.

A Catalunya, una de les flors que la quitxalla menja com a bresques, és la de la buclosa o pa de pessic, i en quant a les flors de carabacer, no de boscs, sinó de les hortes, es mengen també, encara que no sia amb l'aditament de carn picada sinó bullides amb patates o mongetes tendres, constituint un plat fluix i de mal gust que degué inspirar al poeta popular:

Maria pel bé que et vui
no et casos a la Ribera,
que et faran menjar bajoques
i flors de carabacera.

La meravellosa ampolla rotulada

Ni joc de mans ni comtè de fades; ens referim a un comentari d'un publicista del mitjorn francès, que a voltes sol donar una nota còmica.

Per exemple. Una ampolla lacrada, ben tapada, amb etiqueta de bell veure. Dintre un suc que bebem. I això — principalment — en estacions i quiosques. Preu: 2'50 a 3'50 francs. Resultat: un vi de ni *fu ni fa*; mantes voltes picat o regustat. Ah, però... es vi de marca!

Fortuné ho comenta així: «Sol ésser un vi ordinari; un xic cuidat; pomposament rotulat i enganyador i gairebé sempre tarifat desvergonyidament amb preu variable, segons l'aspecte decoratiu de l'establiment. I quantíssimes voltes no resulta que en aquestes ampolles de vins de 3, 5 i més francs un s'hi topi amb l'aramon bast que no depassa el franc o vuitanta cèntims litre)».

Ja ho crec; que sí. Però, cavallers, és marca! I marca és miracle i és... estultícia, de cent cops, noranta.

Però l'aparellat vulgar el té promte.

«...y pues la paga, és justo
beberlo en necio para darle gusto.»

La granja de Nador

En la desfeta incompresa de nostra política de colonització policíaca — podria dir-se així? — hem perdut vides, material i prestigis.

I en tant que lamentem els fets per culpa dels Maymons, o el Cherif de Wassan, o El-Raisuli, o El-Krim, hem de registrar una pèrdua — una de les poques de positiva civilitat simpàtica — que en el Rif podien congraciar-nos.

S'ha perdut la institució model que l'enginyer Cremades fundà a Nador; la granja agrícola. L'explosió de les granades han incendiat en breus moments l'obra pacientíssima que reclamà dotze anys de feina

constant i no pas escassos capitals. La potser mostra única de nostra civilització assequible al riffeny, la de la institució agrícola, ja és ruïna lamentable d'una incertesa colonial sense ambient per manca de ben definida orientació que, ara, sembla constreta a les sorres de la costa Nord d'Àfrica. El domini del litoral pobríssim.

En Fernández Silvestre, que amb contats nuclis, féu simpàtica obra el Yelaia i en les fèrtils ondulacions de Luccus, ha finat en els roquissos de l'Arruït i Annual, amb bastants germans nostres.

En Cremades, que començava a senyorejar en els ports de Nador, veu enfondrada la seva obra per tenir-la que rependre prop dels acantilats i les salines.

Bon Déu, quina desorientació més sagnant la nostra!

Els abstemis yankis

Quedàrem en què les matèries que contenen alcohol són nocives a la salut del individu, i els benefactors governs de la federal nació nord americana prohibiren l'ús d'aquelles.

Estadística de la vinenta collita a Califòrnia. En resum la pretenen d'un 65 per 100 respecte a la normal amb un aproximat total de 275,000 tonelades i una valoració d'uns 20.000,000 de dòlars.

Això, senyalen, representa un augment de 5 a 20 dòlars tona, segons procedències.

Transcripció textual d'un comentari: «Contrariament a ço que s'havia pogut creure, la prohibició ha conduït a un augment considerable dels preus dels raïms fins casi doblar-se. El fet s'explica per les compres dels particulars que elaboren el vi a domicili per llur consum personal i malgrat la llei.»

Si ja ho deia aquell advocat de males causes: L'encís de les lleis està en trobar-los-hi burlador sense conseqüències.

I els yanquis han trobat que la llei enològica de la fermentació del suc del raïm era superior a la disposició prohibitiva que el condemnava.

Ah, si els nostres taberners en seguissin l'exemple en lloc de l'abusiu bateig multiplicador!

INFORMACIÓ VINÍCOLA

Quan una enfermetat perdura, sense reaccions alentadores, ans bé són un seguit de recidives las que agreugen el mal, el pacient experimenta un estat de decandiment visible fins a mostrar-se indiferent per tot ço que el rodeja. Diem que està comatós.

I el vinyater, de molt de temps ençà malalt, està comatós i en perill de desahuci, per més que sàpiga i conegui la medicina que no està en llurs mans administrar-se, ni confia que li pugui arribar a temps.

La desesperança ha guanyat als més pròxims parents que resten forçosament inactius, ja sols abocats al més tristíssim desenllaç. Si el braó del pacient ha desaparegut; les energies — dels qui encara en

tenen — van per soles ben diferents i l'atenció dels estranys a la vini-cultura vol furgar pels indrets del Sud fins a assabentar-se dels nostres compromesos interessos en la mitològica Líbia. I així, un mal que no vol soroll, ve a topar-se amb un bramular de tempesta i terratremol que és, com cap, esfereïdor.

Si les condicions mercantils del vi resten inalterables en quan als preus, incommobile és també el pes abrumador del marasme: ni es ven, ni es compra. Tothom està més preocupat per les properes ver-mades que per la situació del moment. Quina és aqueixa situació? Ben clara i terminant se'ns mostra: mal any, mala classe i dolent preu, car — bé que poques — augmentaran les futures botes l'estok paralitzat, i les sortides seran difícilíssimes i a mal vendre, si les condicions d'ex-portació no milloren. I en aqueix punt, el rezel ens posa enfront de la realitat per a no ésser-nos permesa la illusió més petita. No és el pes-simisme le que ens transmet la impressió desesperadora, sinó el veure que l'únic suprem interès del país, està justificadament contingut en un problema colonial que ens té malmesos, tant per incorregibles com per ilusos.

Si defora lloc en aquesta secció, apunto aquestes paraules a la dar-rera desfeta, és perquè hi miro una similitud amb nostre cas. No és la previsió, estalviadora de danys, la norma del nostre meridionalisme, sinó el cataplasma a correuita per colocar-lo a la nafra.

Vells, xarucs són els danys que l'agricultura mostra, més els re-meis — quan arriben a ser-ho — sols ens són aplicats quan la nafra es mostra en plena infecció perquè ja sigui cas d'amputació ço que podia guarir un senzill coliri i fins lavatge. Per ço tenen tant de crònics com d'incurables tantíssims mals de la nostra nació.

Ço que fet amb seny i temps, seria ordenat, econòmic i pràctic, hem d'improvisar-ho amb nerviositats, a la que salta, costi el que costi i per si s'escau que s'escaigui. I en aquest punt, a reclamar sacrificis, tole-ràncies, paciència, abnegació i silenci crític. I el remei al malestar vi-nyater quan el receptin serà de menys eficàcia i serà poc o gens oportú i serà poc o menys oportú i serà d'alta valor i difícil d'aplicar.

L'espurneig meridionalista no necessita estudiar, ni considerar, ni meditar, ni quasi veure; basta la improvitació, l'endevinalla, el gest del malabarista que al mostrar bon joc, té ja feta més trencadissa que pes-etes. Un pur providencialisme pel qual estarem condemnats a purga-tori després d'eixa vida que està resultant-nos un infern i, si més no, un manicomi amb tota mena de deliris.

Sense governants agraristes, no pot eixir el programa de sensatesa agrària i, sense ell, no és possible ni el nostre viure ni el pervindre d'Es-panya.

Que tot lo dit no és de la secció ni pertany a mercats? ¿I quina culpa en té el cronista que en el de Calaf s'hi mostrin ara bolets i el negoci del vi sigui en botes esventades que el llenen i l'agreigen?

¿I si l'agror pica al paladar, i als ulls i a les fosses nassals, quina culpa que traspui al cap del temps? Porteu-me bresques, i ja veurem si en conseguireu dolçors!...

INFORMACIÓ OLEÍCOLA

L'oli va pujant, no molt, però lo suficient per a esperarçar als que ha costat car; aquesta petita puja ha fet que aquests dies s'hagin realitzat un gran nombre d'operacions amb oli de totes les procedències.

Els mercats estrangers en donar el Govern l'autorització per a exportar, sense cap classe de dret, les trenta mil tones, van parar les compres i es quedaren a l'espectativa esperant que els preus es fixessin; ara que sembla que ja s'han estabilitzat han començat, encara que poc a poc, a fer llurs compres.

Mes no s'hi llencen amb molta fúria, si no que ho fan a mesura de les necessitats, i sense extralimitarse; així es veu casa important que abans comprava dos o tres cents bocois d'un cop, que sols compra de vagó en vagó.

Tenim la impressió que els olis bons encara es sostindran, mes com n'hi ha pocs, el que necessit oli tindrà qu comprar lo que li portin, i es per això que potser els tenedors de classes mitjanes podran aprofitar encara les existències.

El tenedor d'oli no ha d'adormir-se, car si en arribar la collita nova no ha venut podria ésser que no podés aprofitar-se com en aquests moments.

Les existències d'oli a l'estranger són moltes; Grècia encara en té en gran quantitat; el mateix passa a Túnez, on n'hi ha de tres collites.

A Espanya també hi ha bastant oli; els andalusos, com ja hem dit altres vegades, estan més que plens, el aragonesos també en tenen molt, mentre que a Catalunya en queda molt poc.

Les collites es presenten molt bé a fora d'Espanya, a Andalusia i Toledo sembla serà també bona, mentre que a Aragó i a casa nostra es presenta una mica maixanta, ço que fa témer que no arribi a mitjana.

Les operacions que s'han fet són moltes i variades; els andalusos venen els seus olis llampants entre 39 i 42 duros la càrrega de 115 quilograms, possat a arcelona; els Toledos es fan entre 31 i 32 pessetes els 18 quilograms; els Urgells, dels quals n'hi ha pocs, es venen entre 34 i 35 rals els 3,900 quilos; els Aragons es fan entre 33 i 35 pessetes els 15 quilograms.

El mercat sembla un xic sostingut.

Els olis de pinyola també estan més fermes, venent-se fins a 1'10 pesetes el quilogram.

Els nostres organismes oliaires, només pensen en Santa Bàrbara quan trona, i seria hora que es preocupessin de que tinguéssim l'exportació lliure i no limitada com és avui, car si bé no hi cap perill per ara de que s'arribi a les 30 mil tones, podria ésser que s'hi arribés a principi de campanya i aleshores una tancada de exportació podria ésser fatal pels nostres olivicultors, que forçosament han de vendre el producte així que el van obtingut.

NOTICIARI

— *El Sindicat Agrícola de Llagostera*, ha adquirit una màquina de batre per valor de 18,000 pessetes destinada a batre la collita de tots els socis.

— *El cònsul espanyol de Port Said* exhorta als comerciants de vins espanyols per a conquerir els mercats egipcis, que tindrien un bons clients en els inglesos, i a l'efecte proposa que es faci la prova, associant-se alguns comerciants per a enviar-hi un viatjant amb una bona partida de vins, exactament iguals al que després s'hagin d'enviar.

— *L'alcaldia de la Granja d'Escarp*, fa públic, que, aprovades les ordenances i reglament del Sindicat i Jurat de recs, de l'acèquia d'aquell terme, poden fer-se les reclamacions que es creguin pertinents fins al 12 de setembre.

— *S'ha publicat una cartilla divulgadora i de terapèutica contra les plagues del camp*, editada pel Consell provincial de Foment de Lleyda.

— *L'enginyer de la Quefatura de Monts de Tarragona*, don Francesc Cordero, ha anat a dirigir les tales en blanc de les pinèdes enclavades en els monts de l'Estat denominats «Mola de Catib», «Regachol» i «Cova avellanes».

— *El Consell Provincial de Barcelona*, ha aprovat la constitució de juntes locals de plagues del camp en els pobles de Dorrius i Papiol, dictaminant ensems varis expedients que solliciten el conreu de l'arròs en el terme de Prat del Llobregat.

— *El Sindicat Agrícola de Tarroja*, ha estat declarat oficialment constituït als efectes de la Llei de Sindicats agrícoles.

— *Interessant que es prorrogui el plaç d'informació*, al projecte de llei modificant la vigent, sobre aprofitaments d'aigua, el Consell provincial de Girona, ha dirigit una raonada comunicació al Consell Superior de Foment.

— *El moviment de la Caixa Rural Catòlica de Balaguer* fins al 30 de juny darrer, és com segueix: Imposicions, 213,403'89 pessetes; Interessos, 3,106'23; Llibretes noves, 6; Fons de reserva, 1,617'77. Total, 218 mil 133'89. Inversió de les mateixes. En caixa, 4,528'70 pessetes. Préstecs als socis, 156,412'75; Valors públics, 56,445'98; Gastos generals, 746'46 pessetes. Total: 218,133'89 pessetes.

— *La Lliga de Societats de la Creu Roja dels Estats Units*, ha enviat a la comissió especial afecta a la inspecció general de Sanitat de Madrid, exemplars de peixos americans denominats *gambusia* que mengen àvidament les larves dels mosquits *anopheles* transmissors del paludisme.

La Mancomunitat n'ha adquirit alguns per a sanejar els terrenys

pantanosos del delta del Llobregat, i amb tal motiu la premsa de Tortosa clama perquè se'n portin axemplars per a sanejar els paratges pantanosos dels deltes de l'Ebre.

— *La Junta de l'Esgranadora Cooperativa de Balaguer*, ha acordat prorrogar fins al 15 de setembre l'admissió de nous socis.

El cànem que fins ara porta admès dels seus associats, puja a 19,150 pesetes, havent-ne ja venut per 6,030'45 pessetes.

— *La Unió de Vinyaters de Catalunya*, ha publicat un número extraordinari del seu portaveu *La U. V. C.*, escrit en castellà i dedicat als vinyaters de tota Espanya, en el qual s'expliquen i resumeixen les finalitats que persegueix la gran associació vitícola catalana, així com els treballs que porta realitzats en son llarg historial.

— *Gran part del bestiar de la província de Girona* pateix de duxina i per aqueix motiu, el Consell Provincial de Foment de Girona, ha sol·licitat del seu superior la competent autorització, per a invertir dues mil pessetes per tal d'atendre la vigilància de les parades de sementals durant el pròxim període d'activitat de les mateixes..

— *S'anuncia la celebració d'una assemblea nacional de vinyaters a Logroño* pels dies 14 al 20 de setembre.

El Consell de Foment, la Diputació Provincial, i l'Estació Ampelogràfica Central, auxiliats per la Direcció General d'Agricultura, Mines i Monts, han realitzat tots els treballs preliminars d'aquesta assemblea que promet tenir molt d'interès. Com annexes als actes hi haurà Exposició de maquinària agrícola apropiada pel cultiu de la vinya, conferències pràctiques en plena vinya, funcionant a la vista del públic el material de cultiu, i demés, algunes excursions a les vinyes i cellers de més renom de la regió.

— *Ha aparegut el carbuncle* en alguns pobles de l'alta muntanya de Lleyda causant bastants danys en la població bovina.

— A *Navarces*, el *Sindicat Agrícola*, va a instal·lar una secció de crèdit per a recollir els estalvis dels seus associats, i ademés poder fer préstecs als que ho necessitin.

— *El celler cooperatiu que està construint-se a Moja* va ultimant-se. Acaba d'ésser instal·lada la secció de màquines, essent d'esperar que tot estarà a punt en començar-se la verema.

— *Segons informes de la legació d'Espanya a La Haya*, el mercat holandés va a convertir-se en un dels de més importància mundial. S'adverteix en la nota informativa, que els productors per a treure bon partit de les vendes, han de cuidar molt de la presentació, començant pels embalatges.

— A *Vilanova i Geltrú* tracta d'implantar-hi un celler comunal el *Sindicat Agrícola Cooperatiu*, dotant-lo de tots aquells avenços que ha ensenyat l'experiència.

— *Pròximament* es constituirà un *Sindicat Agrícola* a Palausolitar.

— *El Sindicat Agrícola de Cubells* ha decidit introduir una secció de Caixa Rural en els seus estatuts.

— *Llegim en una correspondència de Pons*, que molts propietaris d'allí, en vista de què en cap manera han pogut deturar la malura de la vinya, han decidit empeltar els ceps amb productors directes.

— *A la població mallorquina Porto-Pi*, s'hi ha establert una gran fabricació de superfosfats de calç. Sovintegen les embarcacions que hi descarreguen fosfats i pirites de ferro, per a l'elaboració de superfosfats i àcid sulfúric.

— *S'ha inaugurat a Banyoles una Exposició Agrícola Popular*, sota la direcció del R. P. Manuel Muntaner Escolapi. És la tercera de la sèrie, puix ja recordaran nostres lectors que parlàvem d'ella en presentar-la l'any passat a Balaguer.

La part més nova i pintoresca de l'Exposició, ve formada per uns quadros plàstics en miniatura, on venen representades les maneres de treballar la terra amb fanga, pala, arades, arpiots, pintes, rampins, grades i diversos models d'arades, des de l'antiga arada romana a les modernes de post giratòria; petits models de ruscos, galliners, porqueres i quadres i femers i graners; representacions plàstiques de piles de carboneig, disposició de prats, plantacions d'arbres, vinyes, col·leccions d'empelts. Arredoneix el conjunt sengles col·leccions de llavors i fustes, herbaris de plantes útils, medicinals i perjudicials; cartellets amb indicacions resumides molt ben pensades, etc., etc.

NOTES DEL DEPARTAMENT D'AGRICULTURA DE LA MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

S'ha celebrat un curset intensiu, de vuit dies de durada, a Juncosa de les Garrigues.

Els temes tractats han sigut: viticultura i enologia, a càrrec de don Lluís Guitart; Olivers i Olivicultura, per don August Matons, i Ametllers, per don Joan Salom, havent estat a donar la conferència inaugural don Jaume Raventós, Director dels Serveis Tècnics d'Agricultura.

El servei d'arbres fruiters, en aquests darrers dies, ha respost varies consultes: de Perelló, sobre l'empleu de tractors en els oliverars; de Sant Feliu de Llobregat, sobre malalties dels fruiters; de Belianes, sobre fecundació de l'ametller; de Barcelona, sobre el comerç de fruites i exportació d'olis; de Santa Coloma de Queralt, sobre oliveres; de Palausolitar, sobre ametllers.

Sense això, està practicant un estudi sobre refinació d'olis, portant ja molt avançat el de les varietats d'ametllers i avellaners.

D. Erasme d'Ymbert ha estat sol·licitat pel Celler cooperatiu de Ripollet, per a dirigir tècnicament la vinificació.

El cap d'Acció Social Agrària, està confeccionant el reglament de la secció de crèdit del Sindicat Agrícola de Navarcles, així com el de la Caixa Rural que es tracta d'implantar en el de Cubells.

Com a pràctiques de final de carrera, els alumnes de l'especialitat zootècnica de l'Escola Superior d'Agricultura, acompanyats de llur professor senyor Rossell i Vilà, han realitzat una excursió a la Vall d'Aran, conques dels rius Noguera Pallaresa i Ribagorçana, penetrant després al pla de Tolosa, essent rebuts pel professor de Zootècnica Mr. Girard. Així mateix visitaren una finca de Bagnols de Grenade, de 400 hectàrees d'extensió, acompanyats per Mr. Rouart, Diputat, i finalment estigueren a l'Escola Regional d'Agricultura d'Ondes, en el qual establiment foren atesos amablement pel seu Director, el Senador Mr. Duchein.

El Servei de Terra Campa ha visitat els camps experimentals de Noves de Segre, Peramola i Guissona.

El Cap d'Acció Social Agrària D. Josep M.ª Rendé, està ordenant i classificant les nombroses fulles del cens d'Associacions que té començat.

Els Sindicats i altres organismes agraris que tinguin fulles per a enviar faran bé no entretenir-les per tal de què pugui enllestir-se quan abans millor.

La Comissió de Repoblació Forestal de la Mancomunitat, per tal de què tothom coadjuvi al coneixement de la selvicultura, convida a divulgar les pràctiques forestals apreses per experiència, valent-se de la Premsa.

Subvencionarà els escrits que es publiquin, en la quantia que cregui meritòria, donant preferència a la originalitat i caràcter pràctic i d'ensenyament de l'article: en segon lloc s'apreciaran els que, en general, posin de relleu l'utilitat dels boscos (indústries forestals, estudis econòmics...). En menys preferència es tindran els que es concretin a examinar el paper higiènic i estètic de les masses forestals. Del mateix privilegi gaudiran els arbres de la ribera, però no els fruïters i jardineria.

Els articles poden ésser firmats amb pseudònim. La Comissió els examinarà en la seva reunió mensual i seguidament comunicarà als directors dels periòdics respectius, les subvencions concedides, lliurant l'import de les mateixes, els quals li donaran la publicació convenient per a coneixement dels interessats.

El Director dels Serveis de Ramaderia, don M. Rossell i Vilà, ha practicat una inspecció als productors premiats en els concursos d'Urgell, Segrià i Pla de Lleyda, Mig Segre, Urgellet, Ripollès i Cerdanya.

Per l'actual mes de setembre la Mancomunitat de Catalunya anuncia la celebració de dos Concursos, un de bestiar porquí, a Olot, el dia 18, i altre de bestiar asinal, el dia 25 del mateix, a Mollerussa.

Per encàrrec dels Serveis de Ramaderia de la Mancomunitat de Catalunya, l'Enginyer Agrícola don Eduard Simó ha donat una conferència sobre engreix de porcs, al Sindicat Agrícola de Serinyà.

El propi conferenciant n'ha donat també sobre el mateix tema als pobles de Falset, Marsà, Capsanes, Masroig, Mora la Nova, Mora d'Ebre, Garcia i Ginestar.

Bibliografia

CUIDADO DE LOS ANIMALES AGRÍCOLAS SANOS Y ENFERMOS, per *L. Steuert*.—Un volum de 522 planes, amb gravats. — Gustau Gili, editor, Barcelona. — 17 pessetes.

El professor Steuert, de l'Acadèmia d'Agricultura de Weihenstephan, ha escrit aquest llibre que acaba d'ésser traduït al castellà i que serà molt útil als ramaders car en ell es tracta del cavall, del bou, de l'ovella, de la cabra, del porc, de la gallina i del gos, estudiant de cadascun l'anatomia, la conformació exterior de l'animal sa i malalt, la cura del bestiar sa i els tractaments contra les malalties que ataquen, els vicis i manera de corregir-los, etc., tot amb profusió de gravats que faciliten la comprensió del text. L'última part del llibre està dedicada a l'estudi de les epizooties i de les dades comercials per a la compra, venda i transport dels animals. Molt interessant, ara que la Mancomunitat ha donat tan gran impuls als concursos de bestiar, és el capítol en el qual es tracta de la presentació dels animals a les exposicions, concursos i fires. — C. O. N.

CONCURS DE TRACTORS DE LLEIDA. RESULTATS per l'*Institut de mecànica aplicada Agrícola*. — Urgell, 187, Barcelona, 1921.

Després del concurs de tractors de Lleida, celebrat amb tan èxit i pel qual s'interessaren tots els agricultors catalans, s'esperava la publicació dels resultats obtinguts.

L'elaboració de les xifres i dades presees al camp és una feina llarga i complicada que requereix temps. Es per això que el follet explicatiu surt ara solament, molt tard diran alguns, molt aviat diem nosaltres, que sabem quant hem hagut d'esperar els resultats dels altres concursos celebrats a Espanya i a l'estranger.

En el passat número danàrem una part del follet, la més pràctica, per a que els llegidors puguin fer-se càrrec dels resultats del concurs i puguin jutjar el mèrit i les aptituds de cadascun dels tractors. — CAM.

EL PROBLEMA DE LES CARNS per *M. Rossell i Vilà*. — Publicació dels Serveis de Ramaderia. — Urgell, 187, Barcelona. — Un volum de 118 pàgines, 3 pessetes.

«No hi ha cap diutat a Europa on la carn es mengi tan dolenta com a Barcelona», comença dient l'interessant llibre d'En Rossell. És aquesta una grossa veritat que evidencia un nostre privilegi negatiu poc agradable i que convé pàrdre de seguida, convertint-lo en privilegi positiu.

Amb aquest objecte En Rossell estudia les característiques del consum i de l'abastiment a la nostra diutat, analitza les causes de l'encariment de la carn i ço que s'ha fet per abaratir-la i proposa, per últim, una política de carns encaminada a resoldre el problema per a obtenir carn bona, barata amb benefici del productor i del consumidor. — A. M. C.

TESORO DEL CONFITERO Y REPOSTERO. — Un volum de 304 planes i 42 gravats. — *Lluís Santos*, editor, Madrid. — 6'50 pessetes.

És la segona edició d'aquesta obra que conté gran nombre de fórmules per a fer tota mena de confitures, aixarops, pastes, pastels, licors, gellats i altres llemínades que tenen la virtut d'endolcir els apats i la vida. — C. O. M.

SEGURO DE COSECHAS CONTRA EL PEDRISCO, per *José Callís Marquet*. — Un follet de 56 planes. — Barcelona, 1921.

És un interessant follet on s'estudien d'una manera original i clara el funcionament i actuació de cadaescuna de les principals societats que al nostre país han fet assegurances contra la pedregada, i es tracta de diferents qüestions referents a les assegurances, estadístiques, llocs on són freqüents les pedregades, difusió de segurs, etc. — C. O. M.

CONSULTORI

En aquesta secció es respondrà gratuïtament i per torn rigorós, a totes les consultes que facin els subscriptors

M. P. i R., BALAGUER. — No hem rebut les fulles que diu que ens envia. Li preguem repeteixi l'envio. Per a què no arribin seques convé que dins la capseta posi un xic de molça o de serradures o d'ensenalls, humits, que guardaran la frescor.

Potser millor que refiar-se del correu, és que es refi del recader.

A. M.

S. de B., CIUTAT. — Per a què el ciment de les tines no perjudiqui el vi, pot usar un d'aquests tres procediments:

1) Es prepara una solució posant un quilo d'àcid sulfúric comercial en deu litres d'aigua; amb aquesta es pinten les parets de la tina fent de manera de gastar uns 100 centímetres cúbics de solució per metre quadrat. Després es renta amb aigua i s'ompla la tina amb aigua, deixant-la per 8 ó 10 dies.

2) Es posa una solució amb un quilo d'àcid tartric en cinc litres d'aigua i amb ella es pinta la tina, empleant un quart de litre, de la solució per metre quadrat. Es renta després el cup, i s'ompla amb aigua deixant-la per 8 ó 10 dies.

3) Els cups s'han de pintar tres vegades; la primera amb una solució que contingui 12'5 quilos de silicat de potassa pur, en 50 litres d'aigua; la segona apenes aixugada la primera amb una solució que contingui 20 quilos de silicat, i la tercera, després de eixugada la tercera, amb una solució que contingui 25 quilos de silicat. Després es renta amb molta aigua.

Aquestes operacions s'han de fer almenys un parell de mesos abans d'usar les tines; durant aquest temps s'han de deixar obertes per a que hi entre l'aire.

Les parets de la tina queden recobertes per una capa de vidre. — C. A. M.

D. O. VILAMITJANA. — Comuniquem ço que ens diu a l'administració.

Per a combatre la vuliana, que suposem deu ésser l'insecte que en altres comarques anomenem tinya i palometa del blat, s'usen els següents procediments:

Aquests cucs no es desenrotllen si les llavors estan ben seques; per tant n'hi ha prou amb posar-les en lloc sec i amb finestres protegides per una xarxa metàl·lica. Per a lliurar-les dels cucs, és convenient remoure-les sovint per a impedir que facin la crisalida.

Però el millor remei és tractar les llavors amb sulfur de carbó que trobarà a les drogueries. Es posa per terra un recipient que contingui el sulfur de carbó, una olleta per exemple, i es cobreix amb un tros de tela ben lligat a la boca de l'olla. Després es fa un munt de blat, de manera que el recipient vingui a quedar al centre i el munt es cobreix amb teles, borasses, etc., per a que els vapors de sulfur que es desenrotllaran quedin en contacte del munt i no s'escampin perdent-se. Després d'un parell de dies s'obra el graner, es treuen les borasses, es desfan els munts i es remouen ben bé les llavors. Com que el sulfur és molt inflamable i explosiu, mentre es manipuli no s'ha de fumar ni s'han d'encendre mistos o portar foc. El foc i el sulfur han d'estar el més lluny possible.

Per cada 100 quilos de llavor es posen en l'olleta uns 50 grams de sulfur de carbó. — C. O. M.

A. F. VENDRELL. — Hem passat la seva nota a l'Administració. La consulta l'hem donada a l'interessat per a que s'entengui amb vostè directament. Ja ens dirà el resultat.

H. P. BARCELONA. — Per a evitar que els caragols pugin als fruiters, lligui tot al voltant del tronc un floc de llana tal com surt del xai, és a dir, bruta mirant que quedi ben estarrufada. Els caragols en arribar a la llana tornaran enrera no sé si per por o per fàstic. — Ots.

SOFRE FLOR-MOLT : TERRÒS :

Grans refineries a Tarragona de la

Union Sulphur Co., S. A. E.

Representants de la UNION SULPHUR Co., de Nova York i de les RAFFINERIES INTERNATIONALES DE SOUFRE, de Marsella.

PRODUCTES GARANTITS

99 per 100 de puresa per els més importants
LABORATORIS D'AGRICULTURA

A D O B

Noves aplicacions del

SOFRE VERGE

99 per 100 de puresa com a

FERTILITZANT

INFORMES TÈCNICS: Secció agronòmica de la «Union Sulphur Company, S. A. E.», Conde de Romanones, 3 i 5. — MADRID.
PREUS: Apartat 10.-TARRAGONA i oficines MADRID, Velázquez, 64, des del 1.º de gener 1921

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu AGRICULTURA

El millor farratge d'hivern

BERSÍM

Donat a conèixer l'any darrer en el Congrés Agrícola celebrat a Lleyda per la *Federació Agrícola Catalana Balear*, ha sigut assaijat per nombrosos agricultors i experimentats tècnics, que han consolidat la seva alta estima. A centenars ho posen de manifest.

Ofereix el BERSIM el major interès, per les següents raons:

Per constituir un abundós i ric proveïdor de farratge, amb rendiments que superen als de l'alfals; dóna de 50 a 60 tones per hectàrea de farratge verd durant la temporada.

S'acomoda i adapta a les terres més variades.

El propi que l'alfals durant l'estiu, dóna rendiment de farratge verd tot l'hivern, proporcionant-lo precisament en l'època en què es fa tan difícil aconseguir aliments per al bestiar.

Es conreua com les demés farratgeres i la seva herba, tendre o seca, constitueix un succulent i nutritiu aliment per a tota mena de bestiar, que el menja golosament, des del bou al conill, integrant-lo essencials principis nutritius. Estimula en alt grau la secreció de la llet.

Per ésser una lleguminosa, constitueix un element econòmic per a adobar les terres en fertilitzants nitrogenats, disposant-les amb condicions per a proporcionar abundoses collites enterrant-lo al florir. La *cultiua* del Penadés feta amb BERSIM resulta altament beneficiada.

Neteja les herbes parasitàries i perniciosos de les terres.

Permet prescindir, amb el seu ús, de l'aplicació d'adobs nitrogenats; doncs, acumulen els cultius de BERSIM quantitats importantíssimes d'azot de l'atmosfera en les terres on es conreua.

Es sembra des de l'agos fins al març. Si es fa de setembre a octubre, es poden fer ja diferents dallades al hivern, quan no's té ni alfals, ni cap altre farratge verd. Se li arriben a donar fins a vuit dallades en un any.

Precisen de 25 a 30 quilos per hectàrea.

Les extenses plantacions de què s'en ha fet a Argèlia, Nord d'Àfrica, França i altres terres mediterrànies, després d'haber-lo recomanat el savi agrònom doctor Trabut, constitueix una eloqüent demostració del valor del BERSIM, que proporciona pletòrics augments en les produccions agrícoles i ramaderes.

Associant-lo a l'alfals, fa que les plantacions d'ambdues lleguminoses no s'interrompin i es tinga farratge verd durant tot l'any.

Tenim a la disposició de qui ho sol·liciti, certificats i documents probatoris dels resultats favorables que ha donat el BERSIM. Enguany es multipliquen les experiències, el que fa créure que el BERSIM serà d'aquí endavant un element imprescindible en les pràctiques agronòmiques.

Preu: 3'50 Ptes. el quilo

Descomptes als Sindicats per a fomentar les experiències

EL CULTIVADOR MODERNO

Notariat, 2, pral. BARCELONA

Demanin-se preus i catàlegs de tota mena de llevors selectes.

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu **AGRICULTURA**

ARBRES

Selecció d'arbres per a repoblació de riberes

Plançons de POLLS BORDILS

reconeguts en el XIV Congrés de la Federació Agrícola Catalano-Balear, com una de les classes de població de major producció

Carolines - Plàtans - Acàcies

Albes - Pollancs de totes classes

• • • • •

Miquel Bosch Batlle
BORDILS (Girona)

SINDICATS AGRICOLES I VINATERS

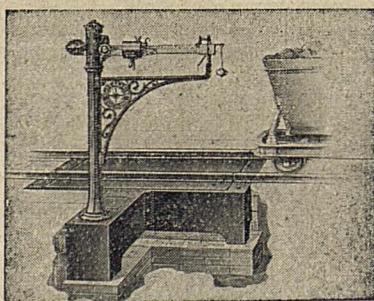
PER A TOTA MENA DE
TINES PER A VI, BASSES
PER A AIGUA I
CONSTRUCCIONS DE
CIMENT ARMAT,

LA CASA

LLUIS SANS

Carrer Trafalgar, 14
BARCELONA

TÉ ESTABLERTA
UNA SECCIÓ ESPECIAL DE PRESSUPOSTOS I PLÀNOLS

Bàscula model 253 per a pesar vagonetes

BÀSCULES ARISÓ

SANS, 12 : BARCELONA

Les utilitzen en quasi tots els Sindicats, magatzems d'olis i vins i indústries, per llur duració, seguretat i exactitud.

Caixes d'acer per a guardar valors

per a obrir amb clau i sense clau.
Demani dibuixos i preus a

ARISÓ : Sans, 12 : BARCELONA

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu **AGRICULTURA**

Colliters !!

Tingueu present que els **Productes ENOL** són els millors i més acreditats per a llur empleo en l'elaboració, conservació i millorament dels vins.

Bisulfit líquid : Metabisulfit de potassa : Fosfat amònic : Tani enològic
Ácid cítric i tartàric, etc.

Tots els productes marca **ENOL** que apliqueu a l'elaboració dels vostres caldos, com que són de regoneguda i garantitzada puresa, us donaran un resultat perfecte.

Per a comandes dirigiu-vos a

VICENS VILA CLOSA
(SUCCESSOR DE KEGELS I VILA)

PASSEIG DE GRACIA, 88
BARCELONA

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu AGRICULTURA

La casa VILLALTA, de Barcelona, és la que millor podrà servir-lo en

MAQUINES, FORNS, ASSECADORS

i tot el que pertany a l'indústria ceràmica i de fabricació de materials per a construcció

Visiti o escrigui avui mateix a la **SECCIÓ A** de la casa

VDA. J. F. VILLALTA, S. EN C.
BARCELONA

Oficines.
Nou Sant Francisco, 28

Apartat correus, n.º 65
Teléfon 568 A

MOTORS I BOMBES GARDNER

INSTAL·LACIONS COMPLETES PER
A REGAR, FORÇA MOTRIU I AIXECA-
MENT D'AIGÜES, PER MITJÀ D'ELEC-
TRICITAT, GASOLINA O GAS POBRE

A. MAÑÉ JANÉ

(Successor de BADIA I MAÑÉ)

TRAFALGAR, 11

BARCELONA